

La veu d'un noi des del silenci de l'autisme

PER
QUÈ
SALTO?

Naoki Higashida

Introducció de David Mitchell

Q1

COM ESCRIUS AQUESTES FRASES?

La *graella alfabètica* és un mètode de comunicació no oral. Us pot semblar que la parla és l'única manera de fer entendre els vostres propòsits i les vostres intencions, però hi ha una altra forma de dir el que voleu dir sense fer servir el sistema nerviós de la parla. Al principi no em podia ni imaginar que funcionés, però ara sóc prou capaç d'expressar-me de debò utilitzant només un ordinador i una graella alfabètica.

És una sensació tan increïble! No poder parlar vol dir no poder compartir el que sents ni el que penses. És com ser un ninot que es passa tota la vida sol, sense somnis i sense esperances. Evidentment, va passar força temps fins que, al final, vaig poder començar a comunicar-me tot sol mitjançant un text escrit, però aquell mateix dia que la mare, amb les seves mans, em va agafar la meua per escriure, vaig començar a aprendre una nova manera d'interactuar amb els altres.

Després, per fer possible una comunicació més independent, la mare es va inventar la graella alfabèti-

はい ○ 取消し X いいえ
 Q W E R T Y U I O P
 A S D F G H J K L
 Z X C V B N M ?
 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 田 「 」 () 行 田 おわり

あいうえお
 かきくけこ □
 さしすせそ □
 たちつてと
 なにぬねの □ □ □
 はひふへほ
 まみむめも 、
 や ゆ よ °
 らりるれろ
 わ を ん
 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ca, que permet que jo formi les meves pròpies paraules simplement assenyalant les lletres amb el dit, en lloc d'haver-les d'escriure una darrere l'altra. Això també fa que m'arrelhi en les meves paraules, unes paraules que, altrament, se m'haurien escapat voletejant tan bon punt hagués intentat pronunciar-les.

Mentre aprenia aquest mètode tot sovint em sentia del tot derrotat, però al final vaig arribar al punt de poder assenyalar les lletres amb el dit tot sol. El que em feia insistir-hi amb afany era la certesa que no hi havia res més important que poder expressar-me jo sol per viure la meva pròpia vida com a ésser humà. Així doncs, per a mi la graella alfabètica no és només anar ajuntant paraules per fer frases, sinó fer arribar als altres què és el que vull i el que necessito que entenguin.

Q2 PER QUÈ LA GENT AMB AUTISME PARLA TAN FORT I D'UNA MANERA TAN ESTRANYA?

Sovint la gent em comenta que quan parlo per a mi mateix la meua veu és massa forta, encara que no sigui capaç d'expressar les meves necessitats, i encara que en altres moments sigui fins i tot massa fluixa. Aquesta és una d'aquelles coses que no puc controlar. I que em deprimeix de debò. Per què no ho puc corregir?

Quan parlo amb una veu estranya és que no ho faig volent. És clar que hi ha moments en què el so de la meua veu m'és reconfortant, quan faig servir paraules familiars i frases que em resulten fàcils. Però la veu que no puc controlar és diferent, se m'escapa sense voler; és com una mena de reflex.

I a què reaccio amb aquest reflex? Al que acabo de veure, en alguns casos, o a alguns records antics. Quan la meua veu estranya es desferma és pràcticament impossible contenir-la, i si ho intento em fa mal de debò, gairebé com si m'estigués estrangulant a mi mateix.

Jo estaria bé amb aquesta veu estranya si em trobés tot sol, però sóc conscient que als altres els molesta. Quantes vegades no m'he avergonyit a morir d'aquests estranys sons que em surten de la boca? De debò, jo vull ser agradable i tranquil, i també silenciós! Però fins i tot quan ens manen que tanquem la boca o que callem la veritat és que no sabem com fer-ho. Em fa l'efecte que la nostra veu és com la nostra respiració, que simplement se'ns escapa de la boca de forma inconscient.

Q3 PER QUÈ PREGUNTEU SEMPRE EL MATEIX SENSE PARAR?

És cert, jo sempre faig les mateixes preguntes. «Avui quin dia és?» o «Demà s'ha d'anar a l'escola?». Pregunto aquestes coses tan senzilles un cop i un altre. I no repeteixo la pregunta perquè no ho entengui; en realitat, fins i tot mentre ho pregunto jo sé que ho entenc.

Doncs, per què? Perquè oblidó molt ràpidament el que acabo de sentir. Dins del meu cap no hi ha gaire diferència entre el que acabo de sentir i el que vaig sentir fa molt, molt de temps.

Així que entenc les coses, però la meua manera de recordar-les funciona de forma diferent a la de la resta de la gent. Jo m'imagino que la memòria d'una persona normal s'ordena continuadament, línia a línia. La meua memòria, en canvi, s'assembla més a una bassa plena de punts. I amb les meves preguntes estic sempre «pescant» aquests punts fins que aconseguixo remuntar-me al record que representen.

Però hi ha una altra raó per preguntar sense parar: i és que ens permet jugar amb les paraules. No som bons

en la conversa, i per molt que ens hi esforcem mai no parlarem amb la facilitat amb què ho feu vosaltres. La gran excepció, en canvi, són les paraules o frases que ens són molt familiars. Repetir-les és molt divertit, com el joc d'atrapar la pilota. A diferència de les paraules que ens demanen que diguem, repetir preguntes de les quals coneixem les respostes pot ser un plaer; es tracta de jugar amb els sons i amb el ritme.